

Innst. S. nr. 311

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

St.prp. nr. 63 (2008–2009)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 16/2009 av 5. februar 2009 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2008/48/EF om forbrukerkredittavtaler mv.

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 16/2009 av 5. februar 2009 ble vedlegg XIX (Forbrukervern) til EØS-avtalen endret. Endringen ble gjort for å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/48/EF av 23. april 2008 om forbrukerkredittavtaler og om opphevelse av rådsdirektiv 87/102/EØF.

Beslutningen i EØS-komiteen ble fattet med forbehold om Stortingets samtykke, da gjennomføringen i norsk rett nødvendiggjør lovvedtak, jf. Grunnloven § 26 annet ledd.

Formålet med direktivet er å gi harmoniserte regler på en rekke sentrale områder for forbrukerkreditt og dermed legge til rette for et velfungerende indre marked på området.

Direktivet gjelder for alle kredittavtaler, med mindre det er gjort uttrykkelig unntak. Direktivet skal blant annet ikke gjelde for:

- kredittavtaler som er sikret ved pant i fast eiendom eller en tilsvarende sikkerhetsstillelse som er vanlig brukt i medlemsstaten i forbindelse med fast eiendom,
- kredittavtaler hvor lånebeløpet er lavere enn 200 euro (om lag 1 600 kroner) eller overstiger 75 000 euro (om lag 600 000 kroner), og
- leiekontrakter som utelukker overdragelse av eiendomsretten til leieren.

For enkelte kredittavtaler gis direktivet bare begrenset anvendelse. Dette gjelder visse nærmere definerte kassekreditter og kredittavtaler i form av overtrekk.

Direktivet oppstiller regler om markedsføring av kreditt og om informasjon og praksis forut for inngåelse av kredittavtalen. Det oppstiller krav om at visse spesifiserte opplysninger skal oppgis ved reklame for kredittavtaler som angir omkostninger ved kreditten (informasjon ved markedsføring). En rekke nærmere spesifiserte opplysninger skal gis forbrukeren før kredittavtalen inngås. Det stilles krav om at medlemsstatene skal sikre at kredittgivere gir forbrukeren forklaringer som setter forbrukeren i stand til å vurdere hvorvidt den foreslåtte kredittavtalen er tilpasset vedkommendes behov og finansielle situasjon. Den nærmere utformingen av forklaringspliktens form og omfang er overlatt til medlemsstatene.

Det stilles krav om at medlemsstatene skal sikre at kredittgiveren før kredittavtale inngås vurderer forbrukerens kredittverdighet.

Direktivet inneholder bestemmelser om opplysninger og rettigheter i selve kredittavtalen. Det krever at en rekke nærmere spesifiserte opplysninger skal angis i kredittavtalen som forhåndsopplysning om endringer i den nominelle renten og løpende informasjon til forbrukeren ved avtaler om kassekreditt.

Etter direktivet kan forbrukeren til enhver tid og vederlagsfritt si opp en tidsbegrenset kredittavtale, med mindre partene har avtalt en bestemt varslingsperiode. Dersom det er fastsatt i kredittavtalen, har også kredittgiveren rett til å si opp avtalen på nærmere vilkår. Forbrukeren har rett til å gå fra kredittavtalen innen en frist på 14 dager (angrert).

Direktivet inneholder særlige bestemmelser om tilknyttede kredittavtaler, som er definert som avtaler om kreditt som utelukkende tjener til å finansiere kjøp av bestemte varer eller tjenesteytelser og utgjør

en kommersiell helhet sammen med kjøpsavtalen. Forbrukeren har rett til å gjøre krav og innsigelser i det underliggende kontraktsforholdet gjeldende overfor kredittgiveren, dersom varene eller tjenesteytelsene som er omfattet av den tilknyttede kredittavtalen, ikke leveres eller ikke er i samsvar med avtalen.

Direktivet gir forbrukeren en alminnelig rett til førtidig tilbakebetaling av kreditten, og oppstiller detaljerte regler om kredittgiverens krav på økonomisk kompensasjon i fastrenteforhold.

Direktivet er et totalharmoniseringsdirektiv. Medlemsstatene plikter å fastsette og håndheve egnede sanksjoner overfor dem som bryter bestemmelser som er fastsatt til gjennomføring av direktivet. Slike sanksjonsbestemmelser skal være effektive, forholdsmessige og virke avskrekkende. Direktivet har ikke virkning for allerede inngåtte kredittavtaler, med visse unntak for tidsubegrensede kredittavtaler.

Fristen for gjennomføring av direktivet i nasjonal rett er 12. mai 2010.

Direktivet krever en gjennomgåelse og vurdering av hvilke nærmere endringer i kredittkjøpsloven med forskrifter og finansavtaleloven med forskrifter som er nødvendige til gjennomføring av direktivet. Justisdepartementet har nedsatt et lovutvalg som har fått til oppgave blant annet å foreta en slik gjennomgåelse og forslå nødvendige lovendringer til gjennomføring av direktivet. Utvalget har frist 1. mai 2009 for å avgi sin utredning. Justisdepartementet vil sende utvalgets utredning på høring, og deretter fremme en egen odelstingsproposisjon med forslag til nødvendige endringer i kredittkjøpsloven og finansavtaleloven med tilhørende forskrifter til de to lovene.

Direktivet retter seg hovedsakelig mot private rettssubjekter og vil derfor neppe få nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Direktivet bidrar til å harmonisere regler på en rekke sentrale områder for forbrukerkreditt og legger dermed til rette for et velfungerende indre marked for forbrukerkreditt. Justisdepartementet tilrår på denne bakgrunn at Norge godkjenner beslutningen i EØS-komiteen om endring av EØS-avtalens vedlegg XIX (Forbrukervern) ved å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/48/EF av 23. april 2008 om forbrukerkredittavtaler og om opphevelse av rådets direktiv 87/102/EØF. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

UTENRIKSKOMITEENS MERKNADER

Komiteens utkast til innstilling ble 2. juni 2009 oversendt utenrikskomiteen til uttalelse. Utenrikskomiteen opplyste i brev av 3. juni 2009 at komiteen ikke hadde merknader til utkastet.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Anne Marit Bjørnflaten, Thomas Breen, Ingrid Heggø og Hilde Magnusson Lydvo, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Solveig Horne og Thore A. Nistad, fra Høyre, Elisabeth Aspaker og André Oktay Dahl, og fra Sosialistisk Venstreparti, Akhtar Chaudhry, viser til at direktivet om forbrukerkreditt er utarbeidet innenfor rammen av EØS-avtalen og at harmoniserte regler på dette området er viktig for et velfungerende indre marked.

Etter komiteens oppfatning vil direktivet innebære en styrking av forbrukernes rettigheter knyttet til kredittavtaler, og komiteen ser det som positivt at forbruker skal sikres bedre informasjon om innholdet i en kredittavtale, slik at den enkelte låntager skal ha bedre forutsetning for å vurdere om den foreslåtte kredittavtalen er tilpasset vedkommendes behov og finansielle situasjon. Komiteen mener videre det er riktig at det stilles krav om at kredittgiver skal vurdere forbrukerens kredittverdighet før inngåelse av kredittavtale.

Komiteen slutter seg til at direktivet tas inn i norsk rett med de avgrensninger og unntak det er redegjort for i saken.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 16/2009 av 5. februar 2009 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2008/48/EF om forbrukerkredittavtaler mv.

Oslo, i justiskomiteen, den 9. juni 2009

Anne Marit Bjørnflaten

leder

Elisabeth Aspaker

ordfører